

Виховні заходи

**Вистава
«Різдвяна казка»**

Дійові особи:ведучий.

**Козаки, чорт,
Ангели, Місяць, люди, Змій,
Відьма, чортенята, Сонце,
Зірка**

Ведучий.

Закував дід холод річки –
Біло-біло навкруги

Дітям тепло біля пічки, накаталися
з гори.

Вже схотіло сонце спати.

Місяць з хмари вигляда.

Сутінок спішить до хати,

У віконця загляда.

Всі готуються до свята,

Клопіт в хаті й надворі.

Прикрашають чим багаті,

Пісні страви на столі.

Тільки Зірка засіяє,

То й Різдво прийде до нас.

Але лихо не дримає

Лише вичікує свій час.

Відьма.

На заваді станем людям:

Сонце треба захопить,

Хай Різдва у них не буде,

Всюди темрява стоїть.

Чорт.

Зійде Місяць – я схоплю,

І сховаю, чи втоплю.

Змій.

Зірку треба теж сховати

І на небо не пускати.

(Крадуть і ховають Сонце,
Місяць,Зірку)

Ведучий.

Діти лихо відчувають –

Всі принишкли і мовчать.

Болісно старі зітхають,

Між собою гомонять:

- Люди Зірку всі чекають.

Що про свято сповістять,

До вечері не сідають,

На столі дідух стоїть.

- Треба козаків послати,

Де що діялось з'ясувать.

Хлопці здатні все здолати

Й нашу Зірку відшукать.

- Гей, виходьте, козаки!

Захистіть нам те, що свято.

Ви – відважні вояки,

Справу вирішіть завзято.

Козаки.

Ми добудем світло людям,

Зірка радість сповістить.

Будемо шукати всюди,

Ви з надією нас ждiть.

(Вирушають у путь)

Козаки.

Довго в лісі ми блукали,

Та нікого не стрічали.

Подивіться, ось хатина.

(Бойовий гопак. Козаки борються з нечистою силою)

Чортенята.

Може, добра там людина?

Козак.

Хлопці стукайте до хати.

Треба десь заночувати.

Відьма (виходить з хати)

Хто зайшов у ліс далеко.

Хто шукає тут халепу?

Козаки.

Ми, бабусю, козаки,

Українські парубки.

Потомились, хочем спати.

Чи не зможете прийняти?

Відьма.

Добре, добре, відпочиньте.

Ось водичка, хлопці, пийте.

(Козаки п'ють і засинають біля хати)

Відьма.

Сонне зілля наварила,

Козаків ним напоїла,

Міцно будуть хлопці спати

Треба зброю заховати.

(Відьма забирає булаву і меч, замикає хату)

Відьма.

Завірюхо, помагай.

Слід мій снігом замітай!

(Танок Завірюхи, Сніжинок, Ангелів)

Ведуча.

З неба ангели злетіли,

Наших хлопців розбудили.

(Ангели лагідно торкаються козаків і відлітають)

Козаки.

Зіллям баба напоїла,

Нашу зброю захопила.

І слідів ніде нема,

Все засипала зима.

Хату баба зла замкнула

І у ліс від нас майнула.
Гляньте, хлопці, у віконце –
Там в хатині наше Сонце.
Двері треба відчиняти,
Сонце треба відпускати.

(Козаки навалюються на двері,
відпускають Сонце)

Сонце.

Хай вам Бог допомагає,
Лихо хай усе минає.
В путь мені пора рушати,
З ранку в небі засіяти.
А мій промінь допоможе:
Відшукати зброю зможе.

Козаки.

Швидше, хлопці, знов у путь,
Зброю треба повернуть!

Ведучий.

До галявини дійшли,
Чортенят на ній знайшли.
А вони собі танцюють
І із зброєю пустують.
(Танок чортенят)

Козаки.

Зізнавайсь, нечисто сила,
Нащо зброю захопила?

Чортенята.

Зброю ми у вас не брали.

Нам її подарували.

Сила є – то заберіть,

А нема - то й не просіть!

Козаки.

Бойовий гопак почнем,
Свою зброю заберем!
Досить, годі, козаки!
Вже болять у нас боки!
Хоч ви нас перемогли,
А свій Місяць не знайшли!
Бо наш батько Місяць вкрав
І в болоті заховав.

Козаки.

Швидше, хлопці, всі у путь,
Місяць треба повернуть!

Ведучий.

Врешті-решт багно знайшли.
Каламутить почали.

Чорт.

Хто там воду каламутить
І нечисту силу будить?
Козаки.
Говори, нечиста сило,
Де ти Місяць утопила?

Чорт.

Я сховав його на дні,
Бо потрібен він мені.
А щоб Місяць вам віддати,
Потребую я відплати.
І таке моє завдання:
Буде з посвисту змагання.
Свист гучніше чий лунає, той і
Місяця тримає.
Як змагання програєте,
Мені душу віддаєте.
(Чорт свистить)

Козаки.

Ти таки, нечиста сило,
Щось неголосно свистіла.
Голосніше ми свистимо,
Нумо, браття, покажімо!
Щоб ти, чорте, не оглух,
Пов'язку в'яжемо до вух.
(Зав'язують вуха та очі. Б'ють
чорта булавою)

Чорт.

Ой, не в силах свист терпіти,
Краще Місяць відпустити.
Богатирський дужий свист
Б'є від вух по самий хвіст.
(Випускає Місяць з «полону»)

Місяць.

Дякую за допомогу.
Врятували від біди.
Вам тепер світить дорогу
Буду з радістю завжди.

Козаки.

Зізнавайсь, нечиста сило,
Ти і Зірку захопила?

Чорт.

Вашу Зірку Змій украв,
Десь у лісі заховав.

Козаки.

Швидше, хлопці, знов у путь, зірку
треба повернуть!

(Козаки знаходять печеру)

Козаки.

Ось печера із каміння.
Взнаєм, хто в ній, неодмінно.
Може, хтось живе хороший,
Нам у справі допоможе!
Щоб не довго нам гадати,
Треба пісню заспівати.

(Пісня козаків. Виходить змій)

Змій.

Хто у лісі тут співає,
Мені спати заважає?

Козаки.

Віддавай нам Зірку, Зміє,
Побороть тебе зумієм.

Змій.

Загадку мою відгадайте –
Свою зірку забирайте.
Знати хочеться скоріше,
Хто з нас все-таки мудріший?
У чого нема кінця?

Козаки.

У кільця нема кінця.

Змій.

Розгадали ви, та вам
Зірку поки не віддам.
Знати хочеться скоріше,
Хто з нас все-таки сильніший?

Ви тягніть мотузку разом,
Переможу вас відразу.

Козаки.

Разом вхопимось руками,
Та упремося ногами.
Тягнем разом: раз, два, три!
Змія ми перемоли!

Змій.

Я ніколи не віддам
Зірку хлопцям - козакам!

Козаки.

Ну, тримайся, лютий Змію,
Побороть тебе зумієм!

Приготуйте, хлопці, зброю,
Вирушаємо до бою!
(козаки ведуть бій)

Змій.

Золото беріть і гроші –
Все віддам, бо я - хороший.

Козаки.

Зірку ми здобути зможем.

Тебе, Змію, переможем.

Хай на небі Зірка сяє

І про свято сповіщає.

(Козаки перемагають Змія. Він
тікає. Козаки виводять Зірку)

Зірка.

В ніч, коли Ісус родився,

Я на небі засіяла.

Хто на мене задивився,
Тому радість сповіщала.

З тих часів років багато

У історію спливало.

Та Різдво Ісуса святом

Для людей назавжди стало.

Як колись волхви дитину

Втішить даром поспішали,
Ладан, золото і смирну
Із поклоном поскладали,
Так різдвяні подарунки
Подарують дітям в свято,
А на гілочках ялинки
Зірок засія багато.

(Під час останніх слів Зірки
розкриваються завіси сцени. Там
ялинка мерехтить вогнями.
Виходять всі позитивні герої казки,
чортенята (переодягнені в
колядників) співають різдвяні
колядки)

Наше диво калинове, українська наша мова

Сцена прикрашена вишитими рушниками, висловами про мову.

- ❖ Мова – це доля нашого народу, і вона залежить від того, як ревно ми всі плекатимемо її.

Олесь Гончар

- ❖ Хто нікчемну душу має, то така ж у нього мова

Леся Українка

❖ Мова – втілення думки. Що багатша думка, то багатша мова

Максим Рильський

Ведуча. Діти, я називається наша рідна земля, наша держава?

Сьогодні ми зібралися, щоб сказати ніжні слова про нашу рідну українську мову. Ми живемо на мальовничій землі. – в Україні. Тут жили наші предки, живуть батьки, живемо ми. Із задоволенням милуємося красою рідної природи, вслухаємося у чарівні мелодії пісень. Вбираємо в себе ніжні звуки української мови.

Учень. У всіх людей одна святиня,
Куди не глянь, де не спитай.
Рідніша їм своя пустиня,
Аніж зелений в чужині рай.
Їм красить все їх рідний край.
Нема без кореня рослини,
А нас, людей, без батьківщини.

Ведучий. Україна – це рідна мова, неповторна і мелодійна. Якою мовою ми розмовляємо?

Рідна мова дорога людині, як саме життя. Ось зараз ми поговоримо про нашу українську мову, наше диво калинове.

Учні.

Рідна наша мова – мова калинова,
В ній гроза травнева й тиша кольорова.
Рідна мова в рідній школі!
Що бринить нам чарівніше?
Що нам ближче і миліше
І дорожче в час недолі?

Рідна мова! Рідна мова!
Що в єдине нас злива,
Перші неньчині слова,
Перша пісня колискова.

Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
Тільки камінь має.

Розквітай, прекрасна Україно,
Рідна земле, матінко моя!
Хай лунає мова солов'їна,
Пісня неповторная твоя!

Ведуча. Діти, які ви знаєте народні пісні?
(«Галя по садочку ходила», «Веселі гуси», «Ой ходила дівчина бережком»)

Пісня

Учні.

Народна пісня – голос невсипущий,
Душі людської вічне відкриття,
Вона ніколи, як хліб насущний,
Не вийде з моди суцього життя.

Буду я навчатись мови золотої
У трави – веснянки, у гори крутої,
В потічка веселого, що постане річкою,
В пагінця зеленого, що зросте смерічкою.

Ведучий. Які знаєте прислів'я про мову, про навчання?

- Грамоти вчіться – завжди згодиться.
- Мудрим ніхто не родився, а навчився.
- Хто книги читає, той багато знає.
- Книга не розмовляє, а правду каже.
- Хто грамоти вміє, той краще сіє.
- Гостре словечко коле сердечко.
- Не кидай слова на вітер.

Учні.

Я люблю чудову мову,
Рідну мову калинову,
Що матусенька навчила,
Над колискою співала.

В мене вдача щира, сміла,
Є відвага духу й тіла,
І душа в мене здорова.
Українська в мене мова.

Вірить у диво кожна людина.
Вірить матуся в доньку і сина,
Віра нас робить і сильними, й чистими.
Вірю і я в свою мову барвисту!

Ведуча.

Діти, відгадайте загадки

- ❖ Вчить читати й рахувати,
І писати, і співати
Всіх дітей довкола
Наша рідна ... (**школа**)
- ❖ На базарі їх не купиш,
На дорозі не знайдеш,
І не зважиш на терезах,
І ціни їм не складеш. (**знання**)
- ❖ Чорне насіння
По булому полю.
Той його сіє,
Хто це уміє. (**письмо**)
- ❖ У вінку зеленолистім,
У червоному намисті
Видивляється у воду
На свою хорошу вроду. (**калина**)

Ведучий. Не дарма ж у народі кажуть « Без калини нема України»

Пісня «Нема України без калини» сл. Г. Клок, муз. М. Ведмері

Учні

Розцвітай же, рідне слово,
І в родині, і у школі,
Й на заводі, і у полі,
Пречудесно, пречудово
Розцвітай же, наше слово!

Солов'їну, барвінкову,
Колосисту на віки
Українську рідну мову
В дар дали мені батьки.

Берегти її, плекати
Буду всюди й повсякчас,
Бо єдина, так, як мати,
Мова в кожного із нас.

Ведуча. Які народні казки ви знаєте ми зараз перевіримо.
Казкова вікторина.

Лисичка побігла додому. Наварила молочної каші , розмазала по тарілці й дожидає гостя. («Лисичка і Журавель»)

- ❖ Візьмемо її додому, нехай вона у нас живе. («Кривенька качечка»)
- ❖ От знов пішов зайчик. Сів та й плаче. Коли це іде вовк та й питає:
 - А чого це ти, зайчику –побігайчику плачеш?
 - Як же мені не плакати. Коли у моїй хатці страшний звір сидить.(«Коза – дреза»)
- ❖ Мій котику, мій братику, несе мене лиска за крутії гори, за бистрії води. («Котик і Півник»)
- ❖ А мишенят і кликати не треба: вони вже за столом сидять («Колосок»)
- ❖ Ото вже їх четверо сидить. Аж суне вовчик. («Рукавичка»)
- ❖ Оленка показала Івасику, як на лопату сісти. («Івасик - Телесик»)

Все, що рідне,хай нам буде

Найдорожче і святе:

Рідна віра, рідна мова.

Рідний край наш – над усе!

Пісня «Україна, краю, рідний наш розмаю»

Учні.

Мова в нас така чарівна,

Мелодійно так звучить,

Поміж мовами царівна.

Як без неї в світі жить?

Мова в нас така чудова.

Мелодійна і ясна.

Солов'їна, світанкова

І чарівна, як весна.

Синів і дочок багатьох народів

Я зустрічав, які перетинали

Гірські й морські кордони і на подив

Багато бачили, багато знали.

Я їх спитав із щирою душею:

- Яку ви любите найбільше мову? –

І всі відповідали: - Ту, що нею

Співала рідна мати колискову.

Ведучий. За підрахунками вчених, на земній кулі налічується біля 5 мільярдів людей і приблизно 3 тис. мов. Але рідна мова кожної людини – найкраща і наймиліша для кожної людини.

Колискова пісня, колискова –
То найперша матрина мова.
Пахне вона м'ятою і цвітом,
Чебрецевим і суничним літом.

Пахне молоком і споришами..
Скільки в ній ласкавості і шани,
Скільки в ній тривожності людської
І надій, і сивини гіркої...
Колискова пісня, колискова –
То солодка матрина мова.

Колискова пісня

Учні.

Розвивайся, звеселяйся,
Моя рідна мово,
У барвінки зодягайся,
Моє щире слово.

Колосися житом в полі,
Піснею в оселі,
Щоб зростали наші діти
Мудрі і веселі.

Щоб на все життя з тобою
Ми запам'ятали,
Як з колиски дорогої
Мовоньку кохали.

Пісня «Люби мову» сл..Г.Бідняка, муз. О.Моршавки

Мово моя українська,
Мово моя материнська!
Буду вчити знову й знову
Українську рідну мову.

Ти наше диво калинове,
чарівна рідна наша мово!

Є в світі збави немалі
Цікава стежка кожна.
Але до рідної землі
Збайдужіти не можна.

Люби, шануй, піднось до зір
Її пісні і мову.
Нема солодшої повір,
За неї пречудову.

Пісня «Калинова земля» сл.. і муз. Б. Гірського.

Боже, врятуй Україну,
Нашу найкращу перлину.

Як рідна мати вона
Кращої в світі нема.

Гай і той кущик калини, -
Все збережи для дитини.

Ниви врятуй і діброви,
Мову, пісні колискові.

Боже, врятуй Україну,
Нашу найкращу перлину.

Мова – краса спілкування,
Мова – як сонце ясне.
Мова - то предків надбання,
Мова – багатство моє, мова – то чиста криниця,
Б'є, мов сльоза, джерело.
Мова – це рідна наша світлиця.
Вона як добірне зерно.

Ведучий. Завершується наша зустріч. Сподіваємося, що ваших сердець торкнулися слова про багатство, красу та мелодійність нашої мови. Надіємося, що ви відчували, що мову потрібно не лише любити. А й берегти.